



Meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling¹

Het bevoegd gezag van

Orthopedagogische Praktijk Petra Nijs (OPPN)

Overwegende

dat *OPPN* verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn cliënten en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan cliënten die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

dat onder huiselijk geweld wordt verstaan: lichamelijk, geestelijk of seksueel geweld, of bedreiging daarmee door iemand uit de huiselijke kring. Waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele, psychische of economische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer. Daaronder worden ook begrepen ouderenmishandeling, geweld tegen ouders, vrouwelijke genitale verminking, huwelijksdwang en eengerelateerd geweld. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: familieleden, huisgenoten, de echtgenoot of voormalig echtgenoot, of (ex-) partner, mantelzorgers;

dat onder kindermishandeling wordt verstaan: elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Daaronder is ook begrepen eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, vrouwelijke genitale verminking en het als minderjarige getuige zijn van huiselijk geweld tussen ouders en/of andere huisgenoten;

dat onder cliënt in deze code wordt verstaan: iedere persoon aan wie de beroepskracht zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp); de Jeugdwet (Jw), en het privacyreglement van *OPPN*;

In aanmerking nemende dat voor cliënt gelezen kan worden cliënt en/of ouder(s) en verzorger(s);

¹ Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling NL2016, IV. Voorbeeld meldcode bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling NL2016



stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, met inachtneming van het Afwegingskader², vast.

Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Meldcode in relatie tot het beroepsgeheim en het meldrecht kindermishandeling en huiselijk geweld

Het wettelijk meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling biedt alle beroepskrachten met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht, het recht om een vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld te melden, ook als zij daarvoor geen toestemming hebben van hun cliënt. Dit wettelijk meldrecht maakt een inbreuk mogelijk op het beroepsgeheim van bijvoorbeeld artsen, psychiaters, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologen, (ortho)pedagogen, verloskundigen en werkers in de jeugdzorg of in de reclassering. De stappen van de meldcode beschrijven hoe een beroepskracht met een geheimhoudingsplicht op een zorgvuldige wijze omgaat met dit meldrecht.

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- *OPPN* brengt de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en legt deze vast in het cliënt-dossier.
- *OPPN* legt daarnaast de contacten over de signalen vast, alsmede de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.
- *OPPN* maakt bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de signalenlijsten van NJI:
 - Signalen van kindermishandeling 0-4 jaar;
 - Signalen van kindermishandeling 4-12 jaar;
 - Signalen van kindermishandeling 12-18 jaar.
- *OPPN* beschrijft signalen zo feitelijk mogelijk. Indien ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd worden, vermeldt *OPPN* dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling en maakt een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht.
- *OPPN* vermeldt de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- *OPPN* legt diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding

De signalen worden besproken met een deskundige collega. Zo nodig wordt ook advies gevraagd aan Veilig Thuis (www.veiligthuis.nl) of aan een deskundige op het gebied van letselduiding, als er behoefte is aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak) van letsel. Advies bij specifieke vormen van geweld over mogelijke risico's

² Basisdocument het afwegingskader in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling NL2018



van vervolgstappen. Is er binnen *OPPN* onvoldoende kennis aanwezig over de aanpak van specifieke vormen van geweld, zoals eengerelateerd geweld, huwelijksdwang, seksueel misbruik en vrouwelijke genitale verminking, of ouderenmishandeling, dan wordt altijd advies gevraagd aan Veilig Thuis over vervolgstappen. Dit advies is ook van belang om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen zorgvuldig te kunnen afwegen. De uitkomsten van de collegiale consultatie en/of het gegeven advies worden vastgelegd in het cliënt-dossier.

Stap 3: Gesprek met de cliënt

OPPN bespreekt de signalen met de cliënt. Indien ondersteuning nodig is bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de cliënt, dan wordt een deskundige collega en/of Veilig Thuis geraadpleegd.

OPPN handelt hierbij als volgt:

- legt de cliënt het doel uit van het gesprek;
- beschrijft de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
- nodigt de cliënt uit om een reactie hierop te geven;
- wijst ouders ter informatie op de site van Veilig Thuis (www.veiligthuis.nl);
- komt pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen is gezien, gehoord en waargenomen. In geval van vrouwelijke genitale verminking wordt daarbij de 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' gebruikt. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de cliënt, gebeurt alleen als:
 - o er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, van *OPPN*, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
 - o als *OPPN* goede redenen heeft om te veronderstellen dat de cliënt door dit gesprek het contact met *OPPN* zal verbreken en dat de cliënt daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

Stap 4: *OPPN* weegt de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling en vraagt in geval van twijfel altijd (opnieuw) advies aan Veilig Thuis (conform Afwegingskader Meldcode³)

OPPN weegt op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de cliënt het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling.

OPPN weegt eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling: is er sprake van acute of structurele onveiligheid?

- Van acute onveiligheid is sprake als een persoon in direct fysiek gevaar verkeert en diens veiligheid de komende dagen niet gegarandeerd is. Hij of zij heeft direct bescherming nodig.
- Bij structurele onveiligheid is er sprake van herhaling of het voortduren van een onveilige situatie of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of

³ Afwegingskader Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor pedagogen, psychologen, (psycho)therapeuten, sociaalwerkers en jeugd en gezinsprofessionals. Juni 2018



kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor het voortduren van onveiligheid (plegerschap of slachtofferschap) in de toekomst.

OPPN maakt bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van de LIRIK als risicotaxatie-instrument indien nodig. *OPPN* raadpleegt in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis. De medewerkers van Veilig Thuis bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen. De afwegingen worden goed gedocumenteerd in het dossier van de cliënt.

Stap 5: Beslissen: melden en/of zelf hulp bieden of organiseren

Indien er sprake is van acute of structurele onveiligheid, óf als *OPPN* de cliënt niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan beschermen of er aan twijfelt hiertegen voldoende bescherming te kunnen bieden, dan handelt *OPPN* als volgt:

- meldt het vermoeden bij Veilig Thuis;
- sluit bij melding zoveel mogelijk aan bij feiten en gebeurtenissen en geeft duidelijk aan of de informatie die gemeld wordt (ook) van anderen afkomstig is;
- overlegt bij de melding met Veilig Thuis of *OPPN* na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog effectieve hulp kan bieden of organiseren om de cliënt en zijn gezinsleden redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

OPPN bespreekt de melding vooraf met de cliënt (vanaf 12 jaar) en/of met de ouder(s)/verzorger(s) (als de cliënt nog geen 16 jaar oud is) en:

- legt uit waarom *OPPN* van plan is een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is;
- vraagt de cliënt uitdrukkelijk om een reactie;
- in geval van bezwaren van de cliënt, wordt overlegd op welke wijze tegemoet gekomen kan worden aan deze bezwaren;
- is dat niet mogelijk, dan weegt *OPPN* de bezwaren af tegen de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. *OPPN* betreft in de afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de cliënt of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;
- er wordt een melding gedaan indien naar het oordeel van *OPPN* de bescherming van de cliënt of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de cliënt over de melding wordt door *OPPN* afgezien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de cliënt, die van *OPPN*, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als *OPPN* goede redenen heeft om te veronderstellen dat de cliënt daardoor het contact met *OPPN* zal verbreken.



Een belangrijke verandering met het nieuwe afwegingskader is dat in stap 5 de professional naast melden bij Veilig Thuis tegelijkertijd zelf hulp kan (blijven) bieden of organiseren, al dan niet in samenwerking met Veilig Thuis. Het eerdere onderscheid tussen óf hulpverleners óf melden vervalt dus als na toepassing van het afwegingskader de conclusie is dat melden bij Veilig Thuis is aangewezen. Meent *OPPN*, op basis van de afweging in stap 4, dat passende en toereikende hulp bieden of organiseren ook tot de mogelijkheden de cliënt en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling te beschermen, dan handelt *OPPN* als volgt:

- organiseert de noodzakelijke hulp;
- volgt de effecten van deze hulp;
- doet alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint.

OPPN neemt hiertoe het volgende in overweging, in geval van acute of structurele onveiligheid in samenwerking met Veilig Thuis:

- Is *OPPN* in staat om effectieve passende hulp te bieden of organiseren?
- Is het te verwachten dat de betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp en dat *OPPN* in afstemming met andere betrokken professionals aan de slag kan?
- Stopt de onveiligheid daadwerkelijk of herhaalt die zich, ondanks de aanwezigheid van een veiligheidsplan en zorg/herstelplan